

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 90637038

Discursus XXI. De vitando Pravorum commercio. Quàm sollicitè caveri
debeant Pravi ob gravissima, quæ alijs inferunt, damna: & quàm meritò
timere ipsi debeant ob mala, quibus, dum nocent alijs, sibi ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51633)

tur pro persecutoribus, sed ad Fidei lumen, Proximi cententur, sed quod idem est, res quædam DEI propria, à Deo singulari studio protecta, mita providentiâ pasta, & velut à matre in sinu gestata. *Qui portamus à meo utero, & gestamus à mea vulva.* Hac ratione i. signis illa Victoria difficilis non accidet, quâ vincitur in bono malum, Victoria in qua nemo quid-

Isa. 46. 3.

quam perdit, omnes lucrantur. Victor triumphat, Victus in triumphum non ducitur. *Vince in bono malum.* Hanc ego vobis victoriam ex animo precor; Ut nunc per Christum, & in Christo vincentes, cum Christo aliquando triumphare mereamini, ac læticoncinere; *Deo gratias qui sedet nobis victoriam per Dominum nostrum Iesum Christum.*

1. Cor. 15. 57.

DISCURSUS XXI.

De Socijs, qui alios ad peccandum inducunt.

Vehemens aliqua passio ita quandoque excæcat, ut eum alium ad exitum pertrahit, interitum proprium sæpenumero non attendat, aut videat. In India serpens est, Elephanto infensissimus, quem etiam hac fraude circumvenit ac enecat. In prinis ejus sese pedibus circumvolvitur, & antequam Elephas se spiritus istis possit evolvere, lethali circa pectus vulnere fauciatur. Verùm fraus hæc plerumque in auctorem recidit, Elephas enim ita faucibus illico in terram concidit, & casu suo, gravissimæque pondere Serpenti, à quo vulnus accepit, caput elidit, & vitam sine remedio eripit. Quid dici similis posset de pravis Socijs? Illa ipsa ruina involvuntur, quam alijs moliti sunt, & ubi complures ad Infernum animas præmiserunt, ipsi sequuntur; alius autem post se eodem per-

trahunt. Quapropter hodie hanc summi momenti veritatem expendemus, quanto studio pravum consortium sit devitandum, tum propter damnum illud, quod Socij pravi alijs inferunt, tum quod ipsi sibi. Quia qui alios ope fraternæ Correctionis à malo nescit retrahere, qui Correctionis illius finis est, cavere saltem debet, ne Scandalo, quod Correctioni vel maxime oppositum est, alios ad peccandum inducat.

I.

II, Verùm ut intelligamus, quanam scandalosi & exempli pravitate nocentes Socij sint, nôsse prius debemus, quid sit Scandalum. Scandalum dare, aliud nihil est, quàm dare occasionem, quâ alter ad peccandum inducatur. Hujusmodi autem occasio duobus dari modis potest; directe, vel indirecte. Directe quando malis suggestionibus Proximi ruina Spiritualis intenditur: indirecte, cum

S. Thom.

2. 2. 9.

43. 1. 14.

cum

scdm hujusmodi ruina quidem non intenditur, ex verbis tamen nostris, auractionibus quibusdam facile praevidetur secutura; & tamen, nullam justam de causa, non impeditur. Hodie non negam, nisi de illis Socijs, qui directe scandalum praebent; ut sunt illi, qui primi sunt generis. Et ut clarius pateat, quantam iniquissimi hi Socij Animabus hominum stragem inferant, arma in conspectum proferam, quibus utuntur; suntque triplicis generis, singula ad laedendum potentissima; nimirum: Exempli pravitas; prava consilia; & apertus virtutis contemptus. Et haec sunt ternae viculento- rum istorum Scorpionum chelae: quo nomine etiam Sacrae Paginae Seductores designant: *Subversores sunt eorum, & cum Scorpionibus habitas.* Primum itaque pravum Exemplum expendamus, quae velut prima chela est, qua ferunt.

III. Res facillima, quam praestare aliqui struere potest, est, pati se secundo flumine ferri. Sic res longe facillima est, quam praestare animus debilis & infirmus potest, pati se aliorum exemplo duci: hac enim ratione magna se molestia exonerat, quam in operando haberet, si agendi causas ac momenta examinare apte ac ponderare deberet. *Imitari infirmum est hominibus a pueris, & in hoc differunt a ceteris animalibus.* Et ars haec juxta alterius ideam acu pingendi, (quam inde a teneris discimus) multo evadit facilior, in vitiorum quam virtutum imitatione; ob naturam nostram corruptionem, quae congenita qua-

dam vi ac mole magis deorsum fertur. Hinc colligite, quanta quaque gravia mala ex malorum Sociorum multitudine, eorumque pessimis exemplis in rempublicam humanam redundent! O quot hominibus id, quod Zachaeo accidit, qui quo corporis statura minor erat, eo magis a numero-rola turba oppressus, non tantum ab adeundo servatore, quod in votis habebat, prohibebatur, sed a videndo quoque! *Quarebat videre Jesum, & Luc. 29. non poterat prope turba, quia statura pusillus erat.* Non pauci sunt hujus sortis puella, quae periculis nimis liberae conversationis agnitis libenter Amasios suos detereant, atque ab oblectamentis, choreis, v. sitationibus, impetivis vigilijs & amoribus se abstraherent, ut eo melius Christianae se devotioni impenderent; sed turba eas retinet, quod minus ad Christum perungant; imo ne vel a longe eum contueantur, impedit. Animadvertunt istae, alias ejusdem secum aetatis ratio admodum ad Sacram Synaxin accedere, in Templo amatorijs obituibus ditineri, liberè nullo respectu, cum vicinioribus confabulari, remotionibus annuendo, subridendo, sese inclinando respondere, & sic paulatim etiam ipsae nullum ob hujusmodi levitates remorsum sentiunt, eamque pecuniam pro bona habent, quae in continuo commercio est; licitum arbitrantur, quod nemo non facit. Quare Zachaeum imitari oporteret, & in arborem ascendere, semitamque hanc perulantis turbae transcendere, iuxta salutis, non aliorum vitae ratio-

3. Thom.
2. 2. 9.
43. 4. 3.
C.

Exech.
2. 6.

Arist.
polit.
cap. 4.

S. Thom.
2. 2. 9.
43. 4. 14.
C. 4.

nem habere. Inter mille flumina, quæ in mare illapsa omne maris vitium contrahunt, dum eodem permiscuntur, unus est Alphæus, qui sine ulla commixtione salvas pelagi undas illibatus pertransit, & suam retinet dulcedinem. Non nego itaque, quod Animæ quædam ita sint perfectæ, ut scandalum non patiantur: *Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum.* Istæ enim non attendunt, quid alij faciant; sed quid facere deceat. Scandalo solæ imperfectæ animæ sunt obnoxie, atque idcirco à Christo parvulæ vocantur. *Nota, quod, qui scandalizatur, Parvulus est,* ait S. Hieronymus, *Majores enim scandala non recipiunt.* Verùm ex hoc ipso certissimò colligite, quanto plures sint animo, quæ omni scandalo succumbunt, quam illæ, quæ incunctæ persistent: *Quasi greges, Parvulorum.*

Psal.

118.

S. Thom.

2. 2. q.

43. a. 5.

Job. 21.

11.

IV. Parùm itaque supra dixi, cum asseruit: *Exempla multitudinis in unus Animæ exitium cedere.* Debebam dicere, exempla etiam unius animæ, integræ quandoque multitudini interitum asserre. Solent nonnunquam Senes nostri dicere: ante hac non ita vivebatur, non tot lites ac jurgia audiebantur; non tam sine verecundia illicitis amoribus indulgebatur: Juvenes Majoribus suis reverentiam exhibebant longè majorem, multòque erant modestiores. Et planè verum dicunt; at nihil proficiunt, cum non exquirant perversionis hujus originem ac causas. In has si inquirerent, haud dubiè reperirent, hanc

quantùmvis maximam morum mutationem nonnisi ab unico quandoque homine, ceu fonte promanasse. Juvenis unus protervus & impudens, cum palam dissolutè ausus est vivere, innumeris alijs, qui modò eum sine fræno imitantur, viam stravit, Femina una matrimonio juncta, quæ Meretricis instar vivere non erubuit, alijs etiam Matronis verecundiam ademit. Puella una, quæ apertò pectore & brachiis mediam partem denudatis in Ecclesia comparuit, suo exemplo effecit, ut jam tot nutrices, quot puellas in Templo videre tibi videatis; & cum ad Altare Divinum Epulum recepturæ veniant, credas ad furnum accedere, ut isthoc habitu panem coquendum in illum mittant. Paterfamilias aliquis, audit incertis alienis iratum quempiam Sacrosanctum DEI nomen maledictis ac blasphemijs profcindere; ad suos rediens infernale hoc idioma secum attulit, & liberis suis ut hæreditatem reliquit: hi in totam latè viciniam propagarunt. Utinam non ita esset! Facile nimis addiscitur, quod malis exemplis docetur. *Citò malis ducibus erratur:* ait S. Ambrosius. Quæ etiam causa est, propter quam Cacodæmon ita omnino studio conatur malè facta propagare; eum in finem mira homines curiositate stimulando, quæ ea exquirant, exquisita modò ad hunc, modò illum deferant, ut hac ratione in publicum emanent. Vult scilicet Orcinus hostis & infatiabili cupiditate desiderat, ut omne peccatum fiat in super scandalum, & omnis febris in contagio.

*de fuga
faculis
ca. ult.*

gionem degeneret. Peccatum, quod in arcano est, soli nocet peccanti; cum autem publicatur, etiam Innocentibus; eosque disponit ad peccandum, dum timorem illis tollit, quo primi esse & digito monstrari verebantur;

Eclii. 10. 17. *In populo magno non agnoscat.* Et ideo, quanto pejus est fontem quendam publicum veneno inficere, quam puteum unius domus, tanto Cacodæmoni quæstuosius est, scelera ex occultis fieri publica & manifesta.

V. Altera chela istorum Scorpionum, seu malorum Sociorum, verba sunt, quibus stragem, quam malis exemplis intulerunt, geminant. *Cor. 15. 33.* *rumpunt mores bonos colloquia prava,* ait Apostolus. Siquidem omnino universalis morum corruptio nulli magis causæ, quam pravis colloquijs tribui potest. Valent quidem exempla plurimum, & id, quod persuadent, cordibus imprimunt vehementer; sunt tamen instar literarum solâ Typographi manu excusarum; at ubi exemplis prava etiam colloquia junguntur, literarum instar sunt, gravi prælio expressarum. Nonnunquam igitur peltiferæ hæ linguæ bonum impediunt, aliàs malum persuadent; ex quibus quid altero sit scelestius, non facile dixerim. Miser ille cæcus, audiens. quod JESUS transiret, id unum agebat, ut magnis clamoribus, à sua cæcitate liberari peteret. Illi autem, qui circumstabant, non modo preces ejus suis quoque clamoribus non adjuvabant, ac pro ipso intercedebant, sed *inreprobant eum, ut ta-*

Matth. 19. 13.

ceret. Ecce! quàm res hæc quotidie etiamnum contingat. Vult quandoque Anima quædam, diutinæ suæ cæcitatæ conscia, oculos tandem aperire, & in hunc finem domi, vel in Ecclesia prolixioribus Deum precibus interpellat. Observant hoc alij, murmurant, & pro eo quod animare deberent, objurgant; absistat modò, & more antiquo vitam ducere perseveret, novitatem proscribat, & precum gratiâ laborem ne intermittat. *Inreprobant eum, ut taceret.* Statim incipiunt, velut Promissæ Terræ exploratores, exaggerare ingentes difficultates, quæ se obijciunt, & hostium robur, quod perfringendum occurrit. Et: non perdurabis, inquit, in ista tua modesta vivendi ratione; tuis toties repetitis Confessionibus non nisi scrupulos in animo excitabis & angeres: familiam largis hisce elemosynis ad egestatem perduces; quid cogitas? an non & nos salutem cordi habemus? habemus, & tamen utimur tempore. Ita illi: & hac sua loquendi perversitate ex domesticis fiunt inimici omnium pessimi: *Inimici hominis domestici* *Matth. 20. 36* *ejus.* Adèd, ut, quemadmodum Perdidit, cum ovis incubat, neminem ita, ut marem, ea celat; ne scilicet frangat, dum ludibundus femellam exagitat; eadem ratione Animus ad seria conversus, neminem magis sua bona opera ac intentiones celare debet, quàm Socios suos, qui eas disturbare omni modo allaborabunt, ut ad solitos eum jocos, nugas & ineptias abstrahant.

Matth. 20. 36
Arist. hist. Anim. l. 9, c. 2.

VI. Nocentiores tamen adhuc

CV2

*fuga
ali.
ul.*

evadunt linguæ istæ scandalosæ, quando etiam malum suadent. Qui his vicinus agit; causam habet identidem gemendi cum Propheta. *Va. mibi! Va. mibi!* siquidem in medio populi poluta labia habentus, ego habito. Quis eorum insulcibus resistet; cum cœperint dicere, peccata impudicitia inter omnia hominum peccata esse minima; hisce Deum compati? Cælum in Christianorum gratiam, non in Turcarum esse conditum, aut neminem, aut omnes fore salvos? Res prodigio similis videtur. quod Adam, tantâ vitæ sapientiâ, naturâ & indole tam compolitâ, & parere promptâ, tantis Gratiæ donis instructus, memoriâ denique recentis mandati, ac minarum gravissimarum communitus, veritum tamen pomum degustare præsumperit. *Potest aliquis gustare, quod gustatum affert mortem?* Verumne miremini, a juni præclarissimi, quique Interpretes, exemplum verbis uxoris roboratum, eum Adamo impulsu impressit, ut præceps adiret. Dicebat mulier; tamen & ego comedi; si me amas, mecum comedere, cur recusas? Aut ambo moriemur, aut nullus. Et quæso ubi mortis aliquod indicium? mandatum ego transgressa sum, & vivo. Quæ colloquia tam fuere potentia ad evitendum Adami peccus, ut cum omni sua Sapientiâ, Scientiâ, & Gratiâ succubuerit. Atque hæc sunt prava colloquia malorum Sodalium, qui Dei justitiam omni ex parte extenuant, peccati malitiam elevant, & in se ipsis

quasi innoxiam ostentant, quia necdum debitâ pœna vindicatam.

VII. Quod si impiorum consilijs usque adeo miserè sapientes illi succumbunt, qui solis exemplis non expugnarentur, facile inde colligimus, quid miseris Juvenibus, & dicam melius Pueris, futurum sit: nec enim alijs magis, quàm tenera & innocenti utriusque sexûs ætatale pestilinum hoc hominum genus infidiat; eo fere modo, quo foetidissimæ capræ, cum ad pascua educantur, germina teneriora, majori aviditate & appetentia decerpunt. Equidem magno Dei auxilio opus est, quo ætas hæc tenera, ac improvida immunis evadat, ne vel in Socios incidat, qui in transversum agant, aut si incidat, in transversum agere non patiat; tantò magis cum non unus, aut alter. Hujusmodi pestilens scorpio timeri debeat, sed totâ Provinciâ quàm plurimi sint disseminati, cum Scorpionibus habitas: & tot miseræ animulæ eorum inter chelas, mala inquam exempla, & pejora consilia, perpetuò sunt constituta.

VIII. Nullum tamen majus damnus, quàm aperto virtutis contemptu inferunt, qui jure merito extrema Scorpionum horum infernalium pars, seu cauda dici potest, tanquam duabus jam dictis chelis longè nocentior (quam vis & illæ fati sint pestiferæ) atque damnosior. Ultimus insulcus, quo Cacodæmon ad impugnandum S. Jobum usus est, fuit lingua Uxoris, quæ contemptu in Maritum fuit armata. Hæc audacissima femina Marici

*Cajeti in
Gen. 3.
Thom. 2.
a. 9. 163.
n. 4. C.*

siti sui virtutem, simplicitatem appellavit, ac stultitiam, eumque instigavit, ut malediceret Deo & ita moreretur, ac immanissimis se se doloribus extimeret: *Ahuc tu permanes in simplicitate tua? benedic Deo, & morere.* Et quamvis hic Dæmonis conatus in exitum cesserit, quia vitæ sanctissimus eorū impugnabile oppesuit ac ære fufum, plurimum tamen apud Christianos, & quotidie promover, utpote quorum non pauci aut eretæ, aut ceræ sunt molliores. Quando mali Socij bonæ vitæ homines subannant, cum appellitate incipiunt, Devotos, Sanctorum simias, quotquot non perfrictâ fronte, ut ipsi sunt; cum eos strolones, aut fungos palam proclamare cœperint, cum ut Rutticos, Hypocritas, inurbanos traducere, quotquot eorum votis non obsecundant, mirò sanè mirius sit, si Juvenes firmo pede consistant. Subinde dicere solemus, Ecclesiam DEI nunc pace sua ac tranquillitate, non infestari à Tyannis, Persecutores veros esse in Cultores, Olores in Subditos, Oppressores in Nutricios, juxta illud Prophetæ: *Et adorabunt vestigia pedum tuorum omnes, qui detrahebant tibi.* Neque ego pulcherrimæ huic veritati contradico, sed ex animo applaudo. Plurimum tamen lætitiâ hanc imminuit & conturbat gaudium Ecclesiæ DEI honorumque omnium, quòd videre cogamur, Persecutores, re ipsa non sublatos, sed tantùm mutatos esse: cum ipsi Christiani Christianorum Persecutores evadant, & qui strictissimam Deo fidelitatem ju-

R. P. Segneri Christ. Instr. Tom. 1.

rârunt in Baptismo, ij inquam ipsi bellum inferant, adeò ut verissimè Ecclesia possit dicere cum S. Bernardo: *Ecce in pace amaritudo mea amarissima;* Siquidem persecutiones, quas Ethnici moverunt, ad Fidei propagationem faciebant; illa autem, quos moluntur Christiani, ad eam everendam serviunt. Id quod Christus confirmat: *Va mundo à scandalis!* expendens immanem ruinam, quam nullo non tempore homines scandalosi inferent. Non dixi: *Va mundo à bellis!* nec: *Va mundo à peste,* ab annonæ caritate, ab inimicis, qui ferro & igne Fidem illam, quam è Cælo in terram detuli, tantis laboribus disseminavi, ipso meo Sanguine irrigavi, persequuntur. Solum dixi: *Va mundo à scandalis!* quia omnia denique mala alia Cælum incolis replent: cum scandala non nisi infernum Damnatis reddant frequentem, *Va mundo à scandalis.*

II.

IX. Sed non minus etiam *va* hominibus scandalosis? *Va homini illi per quem scandalum venit!* quæ est altera ^{Matth. 18, 7.} ditiusus nostri pars. Scorpionum, ut habent virus nobis noxium, sibi non habent. Illud ipsum enim, quod alijs mortem affert, ijs cedit in alimentum. Non ita serpens habet cum malis Socijs, Hi enim nulli damnum inferunt, quin sibi prius exitium afferant. Quod ingens malum, quod scandalorum auctores se ipsos perdunt, ut probè intelligamus, duo observare juvat; officium nimirum, quod Sodales improbi omnes invadunt,

dunt, & Intentionem, quâ illud exercent.

X. Et primum quidem Officium illorum non est aliud, quàm Locumtenentis Diaboli, & Vicarij in munere subversoris. Cùm Pharao Rex timore capere concuti; ne Hebræi ingenti numero multiplicati in Regnum suum insurgerent, aut eo excederent, innumeros Præfectos constituit, qui tanquam Regis vices tenentes nunquam ab eorum lateribus abscederent, & semper occupatos indignis laboribus distingerent, luto scilicet in lateres cogendo: *Præposuit eis Magistros operum, ut affligerent eos oneribus.* Ecce Sygix Pollicix prototypon! timet Lucifer, ne Christiani memores Terræ Sanctæ Cælestis illis promissæ, si Evangelicæ doctrinæ adhererent, infame denique jugum excutiant, quod crudelissimus ipse tyrannus eis imponit, dum non nisi ad tractandum lutum pecuniarum, honoris & carnis compellit! æquissimam fugam impediturus, pravos sibi Socios substituit, qui tanquam præfecti tam luruli laboris eorum semper lateri assistant, quotquot virtuti student, & pessimis exemplis, persuasionibus, pollicitationibus, minis, dictis, derisionibus nullam quietis partem illis concedant, sed uno scelere perfecto, illico ad aliud, idque deterius absque ulla interpolatione inducant.

XI. Imò parùm adhuc dixi, quòd pravum Sodalem Diaboli Vicarium compellârîm; ipsum revera Diabolum, & non tantùm ejus vices agentem appellare debuissim. Hoc eum

nomine Christus designat. Verbum omnium maxime horrificum quod unquam Christi ore prodijt, cùm vitia reprehendit, fuit illud, quo Petrum Sathanam vocavit, illâ occasione, quâ Sanctus Apostolus naturali illa sua pietate, quâ in dilectissimum Magistrum suum ferebatur, ei mortem in Cruce subeundam distulit. *Vade post me Sathana, scandalum es mihi,* ut qui me ab Opere, quo post homines natos majus nullum gessum est, patrando abducere laboras: à morte inquam pro hominibus subeunda. Ex quo duo maximi momenti capita considerate, ut pessimum pravæ Societatis officium intelligatis, quo innumeri homines totidem Diaboli incarnati evadunt. Primum est, quòd Christus semper cautissimus fuerit in reprehendendis vitijs, Judas licet verè esset proditor & latro, Amici tamen nomen tulit. *Amice, ad quid venisti?* Herodes Tyrannus, Adulter, incestuosus, Crudelis, Homicida, non alio, quàm Vulpis tantùm vocabulo fuit compellatus: *Ite & dicite Vulpi illi.* Et quia Pharisæorum fastus merebatur etiam publicè humiliari, à Christo Serpentes vocitabantur: *Serpentes & Genimina viperarum:* & ad quosdam denique eò progressus est, ut quadam vice filios Diaboli nuncuparit: *Vos ex patre Diabolo estis,* eò quòd Dæmonem moribus æmularentur, quemadmodum filius refert patrem. Hoc autem loco Christus cum S. Petro non eadem utitur cautela, illumque non Diabolum tantùm, sed omnium Diabolorum maximum, qui est Satha-

Sathanas, appellat. *Vade postme Sathana*, & rationem, ob quam eousque in ipso vituperando progrediatur, affert, scandalum: *Scandalum est mihi*. Alterum caput consideratione dignum est, quod verba Petri (ita pronuntiant S. Thomâ, postquam rem ad amissim Theologicam examinavit) propriè non fuerint scandalosa: *Scandalum ibi largè ponitur pro quolibet impedimento*; quia erant verba à Petro homine recto prolata animo mimimè malo; nec ad malum inducebant, sed solum id, quod Personæ Divinæ decentius videbatur, proponebant, ut scilicet majorem sui, suæque dignitatis rationem haberet. Unde factum, ut Christus quamlibet iratus, si verba ritè expendantur, non auderet Petro dicere: *Scandalum mihi præbes, sed tantum: Scandalum mihi es*; quia Petrus verbis illis suis majore teneri animi sensu, quam prudentiâ prolatis scandalum solum materiale, non deliberatum, ac ex ignorantia dabat, & in hoc etiam majorem culpam non contraherebat, quam quòd ostenderet, plus humana quam Divina se sapere. *Non sapis ea, quæ Dei sunt, sed quæ hominum*. Et tamen Christus nulla tali excusatione admittit liberè Petro nomen Sathanæ imponit, eadem prorsus linguâ, quâ eum paulò antè Beatum pronuntiavit: *Beatus es Simon Bariona: & ad umbram illam Scandali, quam in illo animadvertit à se repellit iisdem modis, quibus Luciferum in deserto tentantem rejectit: Vade Sathana, vade, vade*. Quam ergo nomenclaturam co-

ram Deo merebitur, & quo in gradu reperietur, qui ex nostro numero Scandalo vero, intento, certo ac evidente, non præcipiti imperu, sed maligniâ; non sine bono, sed diabolico facit quantum potest, ut homines probos avertat à semita virtutis, imò in omne malum præcipites agat docendo, insinuando, quin & cohonestando, cum dicto: peccatum non esse, aliter fieri, aliter vitam duci non posse, non eum in finem creatum esse hominem, ut solus sit? Certè satis non erit hujusmodi homines Cacodæmonis nomine compellare, sed dici oportebit, omnibus eos Dæmonibus esse deteriores, *Sunt Synagoga Sathana*: quia Sathanæ scholam illam propagant, quæ ipsis opem non conferentibus pridem defuisset.

XII. Revera nullum toto Inferni barathro Cacodæmonem reperire erit, qui pravo nobis exemplo ipse præverit, ipse per se nobis fuerit offendiculo. Nemo vestrum poterit dicere: Diabolus suo me alloquio tale scelus docuit: cum linguam non habeat, & idcirco vobiscum loqui non possit, nisi illo vellet ad vos modo loqui, quo in Mundi exordio locutus est, linguâ à serpente mutuo acceptâ. At verò an negare id ipsum poteritis de Socijs vestris, quòd suis vos alloquijs flagitia docuerint? Beatos vos: si negare potestis; forsan in hanc usque horam non didicissetis. Sed neurquam id mihi persuaderi poterit. Ac proinde luce meridiana clariùs apparet, pravos Sodales ipso Cacodæmone multò esse pejores, quem iniquitate non tantum

exquant, sed nocendi etiam efficaciam longè exsuperant. *Desideria ejus vultis perficere*, Christi verba sunt, & illud malum, quod ille animabus inferre desiderat, neque tamen potest, vos illius loco Scandalis vestris executioni mandatis. Et hoc fit tantò certius, quantò minùs apparet. Inter omnes lupos quis deum esset, qui majorem ovibus stragem inferret? ille certè, qui formam canis pecuarij nõsset induere. Oves ipsæ non eum fugerent, sed ad eum confugerent, Canes cæteri non abigerent morsibus, sed ad consortium admitterent; ipsi Pastores panem pro baculo porrigerent, Hujusmodi lupo est quivis Sodalis pravus, Non est Diabolus solùm hoc enim minus foret malũ, sed est Diabolus personatus, adeò quæralis, cui similem in tota reperire non est Abyllo. Unde licet plurimum noceat, quia tamen incognitus venit, fores ei patent, Puella eum læta excipit, & manu ducit, salutat blandissimè Mater, ac dolorem ex raro ejus adventu contestatur. Paterfamilias ut Amicum ad cænam invitat, omnemque ei humanitatem exhibet, quem tanquam proditorem gravissimis verbis abigere & procul habere oportebat. An non ita est? Si Cacodæmones specie & figurâ, quæ revera sunt, se vobis aspectabiles præberent, quid denique mali inferrent Animæ vestræ? ad Ecclesiam illico confugeretis, ad Tribunal Pœnitentiæ curreretis, & Cruci affixi Dei Simulachro armati, animæque ab Animarum Pastoribus, etiam provocare auderetis. Possent illi quidem pre-

cibus ad peccandam vos allicere, possent blanditijs, & minis denique vos autem omnem ipsi fidem abrogaretis, & sic omnem illorum audaciam infringeretis, ac irritam redderetis. O igitur Diabolo & Diabolis peiores malos Socios! siquidem Juvenum vultum mentiri, venustâ formâ mali atrocitatem & omnem periculi timorem obtegunt; non jam Cacodæmones, sed Amantes appellantur, respiciuntur vel in Templis, invitantur ad ædes, & una familias filia alteri amantem invidet, & in sui amorem pellere studet.

XIII. Hujusmodi igitur officium, quale Tentatoris est, deterrimum atque potestine ita nunquam succedere, quin denique majas tentanti, & ad tantam malitiæ voraginem inducenti damnum inde accretat, quàm tentato, qui quandoque ex humana solet fragilitate everti? Scandalum, mihi credite, quo animæ studiosè ad exitium pertrahuntur, scilicet bonum dissuadendo, malum docendo, ad illud stimulando & exhortando, tantum ac tam grave peccatum est, ut non verear dicere, nullo illud tempore remitti & veniam obtinere. Ipsum DEUM dicentem audite: *Super tribus sceleribus filiorum Ammon, & super quatuor non convertam eum, eo quod disseverit prægnavantes Galaad, ad dilatandum terminum suum. Condonabo, æt, filijs Populi mei alia peccata, & numero & gravitate subinde suâ majora; hoc autem non remittam. Quinam verò isti sunt, Politici usque adeò crudeles, qui desiderio finium suorum latius pro-*

Hiern
in hunc
locum.

proferendorum succenti ad id sceleris deveniunt? Mal' Socii sunt, qui ut sine oratione metuque, sine pudore ac verecundia addant flagitijs flagitia, & identidem vesanae suae libidini novam materiam inveniant, ipsam non raro matrem cum foetu necare non timent; non, inquam, dubitant. Animam in peccatum praecipitem agere, & omne illud bonum, quod mente praecoconcepterat, & suo tempore in lucem editura erat, si in Innocentia perstisset, intervertere.

Psal. 10. 3.

XIV. Et hic inlicitus rigor, quo Deus praeter omnibus peccatoribus scandalosus plectere vult, longe adhuc melius apparebit, si finem expendertis, quo pravi Socii munus illud, Diabolum scilicet humanae formae representandi, in se suscipiunt. Etenim recta in Deum insurgunt, caputque capiti, ut dicitur, opponunt, dum omnia Dei consilia & intensiones evertere moliantur, ut de ijs Propheta possit dicere. *Qua per fecisti, destruxerunt.* Tu, o Deus, moriendo animas tibi vindicasti, & pro animabus te miseripsum expendisti, ipsi vero te Animabus, & Animas tibi rapere allaborant.

Prov. 6.

s. 6.

XV. Ergone Seductor omnibus ingenij viribus, omnibus artibus eo collinat, ut animas Christo eripiat? Vos pane uno animam aestimare solentis: *Pretium scerri vix est unius panis.* Imò nec toto quandoque pane opus est, adeo vili in terris pretio Animae habentur. At unam ejuscemodi Animam, quam tam parvi aestimatis, in bilancem Crucis Christi ponite, quae

errori obnoxia non est, & tum premium ignorantiam ac deceptionem vestram comperietis: tanti enim valoris ac ponderis est quaevis Anima, quanti vitae illius DEI, qui eam pretio vitae suae comparavit. *Transisse ipsam vi-* Hom. 2.
de Pascha
deo in pretium meum, exclamat attonitus Eusebius. Et Animam, quae tanto pretio Servatori stetit, omni vos contentione ex ejus manibus extorque nitimini? tam impudens, sacrilegumque furtum non horretis? imò quasi de re optime peccata vobismet ipsis gratulamini? *Va homini illi! Va homini illi! per quem scandalum venit!* Si humanam Animam non nisi industria & arte DEUS comparasset, nec illam sudoribus, Sanguine, & atrocissima Morte, inter duos latrones obita, redemisset, deberetis tamen ad atrocissimam hanc rapinam horrore percelli; postquam autem tanto constitit, rideatis? Referunt, Albertum Magnum mirro rotatum artificio statuam instruxisse, ut se ipsam moveret, imò voces quasdam articulatas ederet, quae accedenti horrorem incuterent, Contigit, ut in id conclave S. Thomas Albertum Discipulus ingrederetur, Magistri sui laborem & artificium penitus ignorans, cum ad motus & horrificum statuae murmur suspicari cepit & dubitare, an non diabolicae praestigiae subessent; unde eam magno animo aggressus etiam confregit, nec errorem suum ante deditic, quam Albertus ad conclave reversus exclamaret: *Fili quid fecisti? trigintra annorum laborem unam horam perdidisti.* Nihilominus tamen statua isthaec non

nisi industriâ & artis inventione suo Authori stetit. Quod non dixisset, si eam vitâ suâ comparâset: Hoc ipsum, & quidem multò justius, & causâ immensum quantum æquiore uni cuiquam vestrûm Servator diceret, non jam animo ad tolerandum porrò & concedendam veniam parato, sed ad justissimam iram concitato, cum non multò abhinc tempore ad ejus tribunal judicandus susteretur. Perdidisti, inquit, Animam, pro qua non laboravi tantùm, sed triginta tribus annis etiam passus sum: pro illa carnem humanam assumpsi, & cum Dominus essem, servum indui; pro illa paupere in rugurio natus sum; in officina fabri plures annos vitam absconditam duxi: pro illa tot & tot passus feci, conciones coëgi, jejunia toleravi, sudores profudi, opprobria sustinui, calumnias infamissimas audivi, & mortem denique mille mortibus truculentior in Cruce obij: Tu autem pro oblectatione momentanea, & belluina libidine eam mihi sustulisti? Ote Proditorem! Et peribit infirmus, propter quem Christus mortuus est?

XVI. Atque hæc tanto magis, quòd Christo lucrum animæ non emptio tantùm fuerit, sed partus; ex quo capite ejusdem jactura longè gravior evadit. Reginam quandam animo concipite, quæ novem mensium doloribus, & gravi onere filium utero circumtulit, ac demum elapso hoc tempore majores inter cruciatus in lucem edidit. Si post partum, cum onere levata & prolem ad Regni colu-

men enixa jam respirat, cum Rex maritus in gratulationes effunditur, cum Aula universa festo campanarum, tympanorum ac tubarum sonitu & artificiosis ignibus gaudium contestatur; si, inquam, illo ipso temporis articulo ante oculos Matris Nutrix infantem regium ex incuria in terram cadere permittat, quanta esset subditorum perturbatio ad feralem hunc nuntium, quis dolor Patris, quæ Matris, funestum casum spectantis, angustia? Quid si non incuriâ, sed datâ operâ Nutrix isthæc eum è fenestra præcipitaret? quis horrorem satis explicet? quis pernam statuat parricidæ? & tamen factum hoc dirissimum umbra est hujus, quo de loquimur. Propheta Jeremias Christum Cruci affixum Matris instar inter mille dolores parturientis nobis proponit: *vidi, ait, omnis viri manum super lumbum suum quasi parturientis*: ubi Christum nomine *omnis viri* intellexit, scilicet, quia omnium hominum caput, Redemptor, & Regenerator est, qui pro omnibus & loco omnium accipitur; & dicit: hunc hominem se vidisse cum manibus super lumbos inter gemitus & clamores, quasi in partu dolorosissimo constitutum. Et revera tunc genuit Ecclesiam cum animabus, quibus constat, quando *emissâ magnâ voce expravit*. Unde S. Augustinus eleganter Crucem appellavit: *Thalamum parturientis*. Jam cum ex partu tam dolorifero, non per novem tantùm menses gestato, sed per annos triginta tres formato in lucem tandem prodit Anima hæres Regni æolorum: cum festum diem agit ipsum

Jeremi.
30. 6.

Marci.
15. 17.
l. 1. de
Symb. 4. 1.

ipsum Cælum cum universis suis Incolis ipse etiam Pater æternus cum unigenito Filio suo sibi gratulatur. & Filius omnes suos Inexplicabiles cruciatus ut bene & cum fructu exantlatos æstimat; En, homo unus sceleratus, qui amicum expansis brachijs mentitus, Innocentem animulam blanditijs, osculis, amplexibus suavissimis fovet ac stringit, denique ex amplexibus excidere sinit, & in abyssum ac voraginem, quæ animo non humano tantum, sed Angelico etiam intellectu ac Divino, concipi potest horridissimam, peccatum scilicet mortale abijcit. Et putatis temeritate usque aded enormem habitum iri pro noxa, quæ facilem à Deo veniam mereatur? Non ita, non ita. *Super tribus sceleribus filiorum Ammon, & super quatuor non convertam eum.*

XVII. Præterquam quod Deus plerumque soleat illas injurias severius castigare, quæ proximo, quam quæ ipsimet Deo inferuntur. Ita satis manifestè in Caino comonstravit, quem, cum in sacrificio offerendo Sacrilegium admisisset, non nisi benignissima verborum correctione increpitus est; at ubi fratrem suum morte sustulit, maledicto subjectus fuit. Hinc vobis dijudicandum relinquo, quibus Sodalem pravam oculis Deus sit aspecturus, qui, præterquam quod Animam, quam Christus redemit, & tanto Sanguinis profluvio lavit, Domino ac Redemptori suo eripiat, ipsi etiam Animæ gravissimum damnum accersit, dum gratiâ, & cum gratia ipsâ etiam plerumque gloriâ

exspoliat? Quis nescit, decretum esse in Divinæ tribunali Justitiæ? *Judicium sine misericordia illi, qui non fecit misericordiam, proximo suo, cum potuit.* Quo igitur Judicij rigore ille judicabitur, qui non solum misericordiam Proximo suo non fecit, sed mille dolis ac fraudibus in malum malorum omnium pessimum illum conjecit, cum ad peccatum mortale induxit, & per peccatum mortale in æternum egit exitium præcipitem?

XVIII. Scrutamini tantisper intimas animi vestri latebras, & si nullâ illum hoc in genere maculâ tam detestabili inquinatum reperitis, si inquam vobis conscijs non estis aut vestro exemplo, aut conatibus vestris, aut hortationibus ullam unquam Animam in transversum egisse, Deo gratias referete; magnam enim referendi causam habetis. At si contrâ immanis hujus delicti vos reos deprehenditis, timete valdè ac tremite. Quo enim animo quisque vestrâ esset, si anima aliqua à vobis seducta hoc jam tempore infernalibus cremaretur ignibus? quibus putatis clamoribus, quibus vociferationibus & mugitibus contra vos fremeret? Auditi sunt in Apocalypsi, qui in odium Fidei animas suas posuerunt, magnis clamoribus contra persecutores suos vindictam poscere; & tamen persecutores isti, à quibus vitâ spoliati sunt, aliquid operæ contulerunt, ut Purpura eorum, quam in omnem æternitatem gloriosi in Cælis gestarent, tingeretur. Quam igitur vindictam exposcent infelicissimæ illæ Animæ, quæ à pravis suis Sodalibus

bus seductæ, ac sempiterno exitio involuta sunt. Refert Thomas Cantuar. 2. c. 30. p. 8. prstanus. Condiscipulum quendam suum, principio probum, à nequam postea Vicino corruptum, sine Confessione mortuum ac inter hæc verba vitæ defunctum fuisse; Ego ad Orcum abeo; *Va autem illi, qui seduxit me.* Quod si in hunc modum moriens exclamavit, cogitate, quid mortuus dixerit, quando Inferno receptus horribis Dæmonum vultus aspexit, tormenta gravissima persensit portas terrifico post se strepitu occludi audivit, nunquam postea in omnem æternitatem tolerandas?

XIX. Nec ideo, quia Animæ istæ Deo invisæ sunt, minus earum graves questus timendi sunt; etenim solæ non sunt, quæ contra seductores vindictam exposcant. *Vox sanguinis fratricidi clamat ad me de terra.* Dixit Deus ad Cain barbarum fratricidam, ut intelligamus, non solum Abelis sanguinem vindictam inclamasse, sed ipsam etiam terram, quæ illo perfusa erat, ita fuisse vociferatam, ut si quando Sanguis conticisset, ipsa altissimis clamorosa vocibus scelus propalasset. Par ratione non illa tantum addicta æternis rogis Anima ultionem poseet, sed misera quoque illius Mater, quæ filix suæ labem & casum tam pudendum planxit, & amarissimis lacrymis deploravit: clamabit etiam tota Profapia, cui macula fuit inusta: clamabit tota Patria, quæ Scandalum passa est: clamabit Ecclesia, quæ fuit prodita; clamabunt Sancti & Sanctæ & omnes Angeli, qui amicissimam in felici æ-

ternitate sociam amiserunt; clamabit denique plusquam alij omnes sacratissimus ille Sanguis, quem pro Anima ista Christus profudit; sed profudit frustra. Vociferationes hæc non auditis modò, audietis tamen, cum ad Tribunal severissimi Judicis sistemini. Ibi majorem, quàm fingere animo possitis, peccatorum inundationem reperietis, adeò ut attoniti omnino ac siderati exclamaturi sitis: *Torrentes iniquitatis conturbaverunt me.* Arbitramini equidem, delicta, vestra velut rivulum quendam esse suas tantum aquas trahentem, illa nimirum peccata tantum ac delicta, quæ ipsi perpetrastis, sed torrentem offendetis plus aquis alienis quàm proprijs exaudantem; observabitis è cunctis vicinis collibus ac montibus vestrum in alveum undarum colluviem derivari: omnium namque malorum, quorum aliquo modo causa fuistis in alijs, & omnium bonorum, quæ vestra causa omissa sunt, cumulus oculis vestris observabitur: & quomodo vos, qui ne vestra quidem scelera ferri unquam pœnitentiã expiastis, gravissimorum scelerum, quæ alij aduiserunt, Deo rationem reddetis?

XX. Berengarius, primùm Hæresiarca, postmodum Pœnitens, modò circumstantes verbis affatus est: Paulò post ad Dei debebo tribunal comparere, rationem vitæ meæ redditurus. Et quantum mea peccata attinet, veniam spero, eò quòd pœnitentiã egerim ex animo; at quot peccata occasione erroris mei

corn-

commissa concernit, timeo etiam a-
que etiam, ne æternum peream, cum
modum non sciam; quo pro ijs satis-
faciam. Vobis ne istud quidem le-
vamini esse poterit, quod expiaveritis
noxas à vobis admissas; unde mirum
in modum conturbatio vestra crescit,
cum aquis undique confluentibus vos
obruui videretis ac suffocari. *Torren-
tes iniquitatis conturbaverunt me.*
Quòd si Deus justissimâ Irâ succensus
vos ipsis etiam æternis ignibus addi-
ceret, qualis ac quanta vestra in abyfso

illa foret desperatio! O quantis cæci-
tatem vestram lamentis detestarem-
ini? quoties admorderetis labia; eò
quòd verbis meis fidem non dedisse-
tis! Et tamen quàm est facilè, ut malo
hoc malorum gravissimo involvam-
ni? *Qui ruinâ latatur alterius, non erit Prover. 17,
impunitus.* Quid si non evadit im-
punitus, qui aliud non agit, quam
quòd ad vicinæ domus incendium
gaudio efferatur, quid illo fiet,
qui ignem ipse subje-
cit?

DISCURSUS XXII.

De Venia Inimicis impertienda.

Veteres quidem Æ-
thiopiæ Populi in
more positum ha-
bebant, omnem
certo quodam anni
die ignem extin-
guere, & postmodum novum reac-
cendere, quem silice ipse Rex elicui-
set; pœnâque mortis in eos statue-
rant, qui aliunde sibi, quàm à manu
Regis, ausi fuissent providere. O
quàm beata foret Christianorum Na-
tio, si morem hunc laudatissimum
modo quodam spiritali ac mystico
observaret! Cuperem vehementer, ut
hic ille dies foret, quo, si quis corde
suo Iræ ac inimicitæ flammam adver-
sus proximum suum concepisset, om-
nem illum alienationis ignem extin-
gueret, & de novo sibi igne provide-
ret; non ad alium tamen quemquam,

R. P. Segneri *Christ. Instr. Tom. I.*

quàm ad Christum Dominum novæ
hujus flammæ gratiâ accederet, atque
ab eo ignem illum exposceret, qui ut
eundem in terris reaccenderet, ab us-
que Cælo se demisit: *Ignem veni mit-tere in terram, & quid volo nisi ut ac-
cendatur? Eia igitur, Auditores dile-
ctissimi, de Charitate nobis provi-
deamus; condonentur invicem inju-
riæ hæctenus illatæ & acceptæ, tol-
lantur inimicitæ, Pax novo fœdere
statuatur. An est quisquam vestrum,
qui votis tam justis non annuat? si quis
est, aures mihi suas attentus commo-
det, dum pluribus demonstro, quòd,
qui pacem negat alteri, sibi eam neget,
& suusmet re verissimâ sit hostis, qui
hostem se alteri profiteretur.*

II. Tres in species Pacem distin-
guit S. Thomas; scilicet quam cum
DEO tenemus, quam nobiscum, &

Q9

quam